

Met een PEG-J katheter naar huis

Voor het toedienen van Duodopa®

Bij u is een zogenaamde PEG-J-katheter geplaatst in uw dunne darm voor het toedienen van Duodopa®. Uw arts heeft u hierover informatie gegeven. Deze folder is bedoeld voor mensen die een PEG-J-katheter hebben of voor mensen die helpen bij de verzorging van deze mensen. In de folder leest u over de zorg rondom de PEG-J-katheter, het gebruik en eventuele problemen en oplossingen. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Stel deze dan gerust aan uw arts. Onderaan deze folder staan de namen en telefoonnummers van hulpverleners waarmee u contact kunt opnemen bij vragen of problemen.

Wat is een PEG-J-katheter

Het is de bedoeling dat u langere tijd via de darm Duodopa® geneesmiddel krijgt. De arts heeft met u besproken waarom u dit middel op deze manier krijgt. U heeft een katheter gekregen, die rechtstreeks door de buikwand in uw maag zit. Daarna is via deze katheter een tweede slang (=sonde) opgeschoven tot in uw dunne darm.

De katheter is een PEG-J-katheter. PEG staat voor: Percutaan Endoscopische Gastrostomie.

- > Percutaan betekent "door de huid".
- > Een endoscoop is een "kijk slang" die via de mond en slokdarm in de maag kan worden gebracht; hiermee kan de maag van binnen bekeken worden.
- > Gastrostomie betekent "opening in de maag".
- > De letter J staat voor de slang die jejunumsonde wordt genoemd. Het jejunum is dat gedeelte van de dunne darm, waar de sonde in zit.

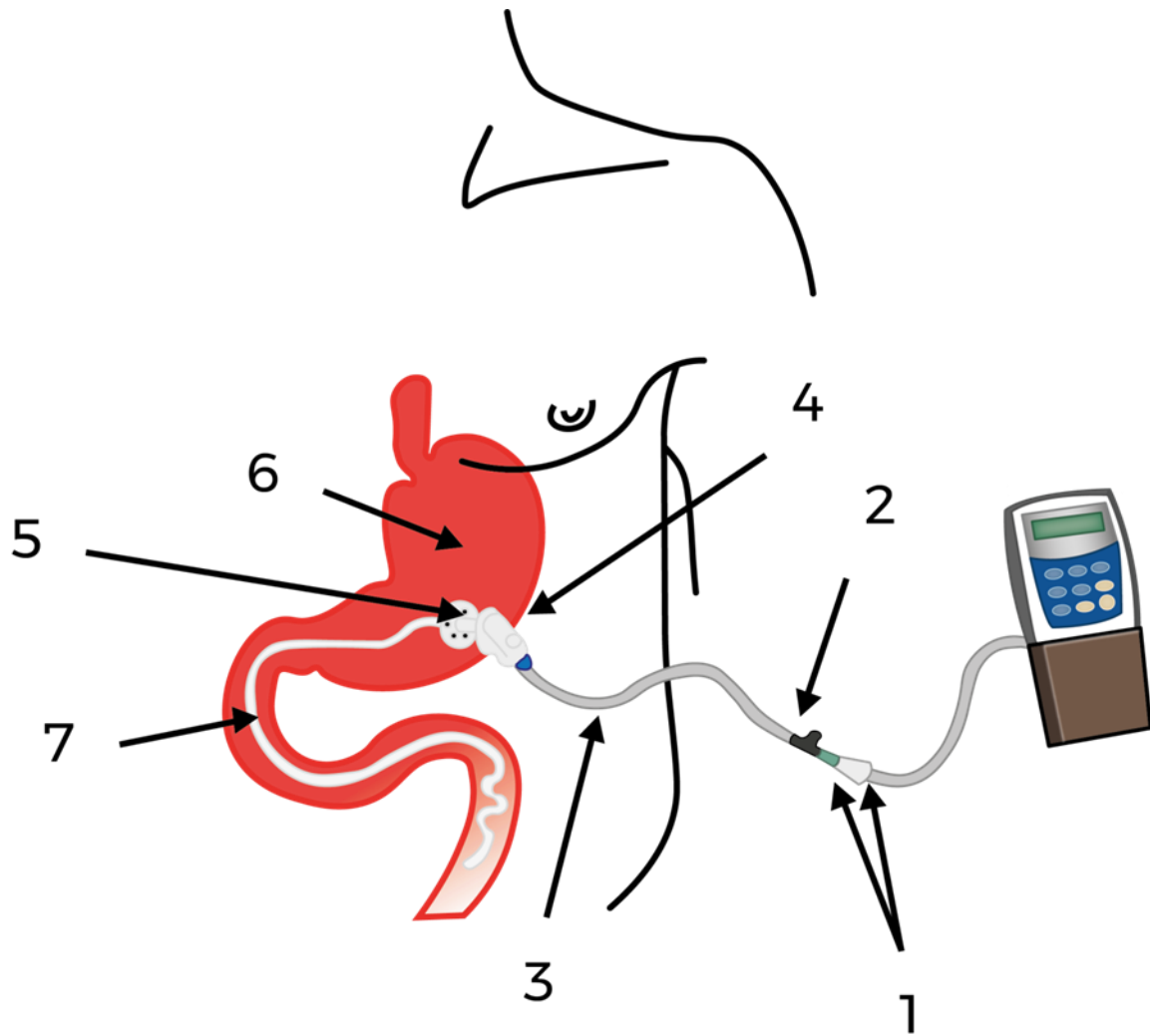
Er wordt een dwarsstukje op de PEG-katheter geschoven. Zo blijft de PEG-J-katheter aan de buitenkant vastzitten. Het uiteinde van de katheter zit in de maag. De katheter heeft daar een verdikking (een schijfje). Dit zorgt ervoor dat de katheter niet uit de insteekopening (fistel) glijdt.

De PEG-J-katheter bestaat dus uit twee delen:

- > een doorzichtige katheter
- > een dunnere (jejunum)sonde die via de doorzichtige katheter doorgevoerd wordt naar de dunne darm. Aan de sonde zit een aansluitstukje voor het toedieningssysteem van het geneesmiddel.

Hieronder staat een afbeelding van een PEG-J-katheter.

1. De jejunumsonde en aansluitpunt voor het geneesmiddelsysteem
2. Y-stukje van de buitenkatheter
3. De PEG-katheter
4. Dwarsstukje buitenzijde (op de buikwand)
5. Dwarsstukje binnenzijde (in de maag)
6. De maag
7. Het jejunum (= dunne darm)

De zorg rondom een PEG-J-katheter

Algemeen

Twee uur na plaatsen van de PEG-J-katheter mag u in principe weer eten. Houd u aan de instructies van uw arts, hij/zij kan voor u anders beslissen. Uw buik kan de eerste dagen gevoelig zijn. Ook kan er een kleine hoeveelheid wondvocht en/of bloed lekken. U hoeft zich hierover geen zorgen te maken. De verpleegkundig consulent zet 10 dagen na het plaatsen van de PEG-J-katheter het dwarsstukje (aan de buitenkant) losser, zodat er tussen het dwarsstukje en de buikwand een ruimte is van 0,5 cm. Het is belangrijk dat u de huid onder en rondom de PEG-J-katheter dagelijks schoon maakt. U heeft hierover uitleg gekregen van de voedingsverpleegkundige in het ziekenhuis. Als u wilt kan ook de verpleegkundige van de thuiszorg de verzorging overnemen. Zij kan ook helpen bij het toedienen van het geneesmiddel.

Dagelijkse verzorging van de PEG-J-katheter

- > Was uw handen met water en zeep.
- > Inspecteer de huid. Bij roodheid, harde plekken, pus en /of lekkage kijk bij "Problemen, oorzaken en oplossingen".
- > Maak in de eerste week de huid rondom de insteekopening schoon met behulp van een gaasje met chloorhexidine 0,5 % in alcohol 80%. Werk daarbij van binnen naar buiten. Als het dwarsstukje is losgezet, kunt u de onderzijde van het dwarsstukje en de huid eronder ook schoonmaken. Na de eerste 10 dagen mag u het geheel schoonmaken met water en zeep. Dit kunt u ook tijdens het douchen doen.
- > Droog de huid goed en leg een schoon gaasje op het dwarsstukje; is er geen lekkage van de insteekopening, dan hoeft u geen gaasje op het dwarsstukje te leggen.
NB: *Gebruik nooit een föhn om de huid rondom de PEG-J-katheter te drogen. Door de warmte kan zowel de huid als de PEG-J-katheter uitdrogen.*
- > Nadat het dwarsstukje is losgezet, moet u de PEG-J-katheter elke dag 1 keer dompelen (ongeveer 2-3 cm). Dit doet u door het dwarsstukje 2-3 cm omhoog te schuiven en de sonde boven het dwarsstukje vast te pakken en het iets naar binnen te drukken en terug te halen. Hierna moet het dwarsstukje weer teruggeschoven worden op dezelfde stand als voor het dompelen.

Verstopping van de PEG-J-katheter voorkomen

Omdat de PEG-J-katheter niet 'even' verwisseld kan worden, is het zeer belangrijk te voorkomen dat de PEG-J-katheter verstopt raakt. Door de PEG-J-katheter één keer per dag door te spuiten met water, helpt u voorkomen dat deze verstopt raakt en verwijderd moet worden. Dit doorspuiten doet u 's avonds als u de pomp loskoppelt.

Doorspuiten van de katheter:

- > Gebruik hiervoor een 20 ml spuit + tussenstuk gevuld met 20 ml leidingwater die u op de PEG-J plaatst.
- > Het Y-stuk van de buitenkatheter moet u 2 x per week doorspuiten met 20 ml leidingwater. Hiervoor heeft u het witte koppelstukje nodig.

Het verwisselen van de PEG-J-katheter

De PEG-J-katheter hoeft alleen te worden verwisseld als er zich problemen voordoen. Dit verwisselen doet de arts door middel van een scopie.

Problemen, oorzaken en oplossingen

We hebben de meest voorkomende problemen bij de PEG-J-katheter voor u op een rijtje gezet met de waarschijnlijke oorzaken en eventuele oplossingen. Mocht u toch ongerust zijn, neem dan contact op met het duodopateam of uw huisarts.

Probleem 1: lekken van maaginhoud langs de insteekopening

Oorzaak:

- > Er is een verstopping in de darm.

Oplossing:

- > Maak de huid rondom de insteekopening schoon.
- > Controleer uw ontlastingspatroon.
- > Neem contact op met uw huisarts.

N.B. door de kleine speling tussen PEG en insteekopening, is enige lekkage van maaginhoud altijd mogelijk.

Probleem 2: doorspuiten van de PEG-J-katheter lukt niet.

Oorzaak:

- > De PEG-J is niet volgens protocol doorgespoten.
- > De PEG-J-katheter is aan vervanging toe.

Oplossing:

- > Neem contact op met het duodopateam of uw huisarts wanneer de PEG-J-katheter helemaal verstopt zit.

Probleem 3: de huid rondom de insteekopening is geïrriteerd

Wordt de huid rondom de insteekopening opeens rood, pijnlijk en dik, neem dan binnen 24 uur contact op met uw huisarts.

Oorzaak:

- > Toenemende /aanhoudende forse lekkage via de insteekopening (fistel).
- > Het dwarsstukje (op de buik) zit te strak op de huid.
- > Overgevoeligheid voor siliconenmateriaal.
- > Schimmelinfectie van de insteekopening en/ of ontsteking van de huid.

Oplossing:

- > Neem in alle gevallen contact op met uw huisarts.
- > Zorg ervoor dat u de huid goed droog houdt. Verwissel zo nodig het gaasje.

Probleem 4: de fistel bloedt een beetje

Oorzaak:

- > Meestal veroorzaakt door het ontstaan van wild vlees.
- > Soms veroorzaakt doordat er per ongeluk aan de PEG-J-katheter getrokken is.

Oplossing:

- > Stop het bloeden door met een gaasje lichte druk uit te oefenen op de insteekopening. Stop de katheter zo onder uw kleding dat er aan trekken of er achter blijven hangen niet mogelijk is.
- > Wanneer u denkt dat de oorzaak van het bloeden wild vlees is, neem dan contact op met uw huisarts.

Probleem 5: de PEG-J-katheter komt verder uit de insteekopening of is eruit gevallen.

Oorzaak:

- > Het dwarsstukje in de maag is stuk.
- > De jejunumsonde is per ongeluk uit de PEG-katheter getrokken.

Oplossing:

- > Neem geen geneesmiddel meer.
- > Neem direct contact op met het duodopateam of uw huisarts. Wanneer de PEG-J-katheter niet meer in de insteekopening zit, kan deze dicht gaan groeien. Er zal binnen 8 uur een nieuwe katheter geplaatst moeten worden.

Wanneer contact opnemen met de huisarts

Waarschuw bij onderstaande problemen uw huisarts:

- > Als u, om onduidelijke redenen, langer dan een dag koorts heeft.
- > Als u twijfelt of onzeker bent over bepaalde klachten die u heeft.
- > Als u twijfelt of de jejunumsonde nog op de juiste plaats zit.

Tot slot

Douchen mag u meteen na het plaatsen van de PEG-J-katheter. Pas een week na het plaatsen mag u er ook mee in bad en/of zwemmen, ook als de insteekopening nog een beetje lekt. Het is wel belangrijk om na het bad, douche of zwemmen, de huid onder de PEG-J-katheter goed droog te maken, bijvoorbeeld met een gaasje.

Telefoonnummers

Voor vragen over het ziektebeeld, de duodopatherapie en het medicatiebeleid kunt u de Parkinsonverpleegkundige bellen.

Parkinsonverpleegkundige	058 – 286 78 65
Polikliniek Neurologie	058 – 286 78 61

De huisarts en /of thuiszorgteam kunnen bij vragen over de PEG-J-katheter contact opnemen met de voedingsverpleegkundige van het voedingsteam van Frisius MC Leeuwarden: 058 – 286 67 85. Het voedingsteam heeft op werkdagen telefonisch spreekuur van 8.30 – 10.00 uur en van 13.00 – 13.30 uur.

Huisarts	:
Thuiszorgteam	:

Gegevens met betrekking tot uw PEG-J-katheter

Datum plaatsing: ... / ... / 20....

Merknaam:

Dikte PEG: ch

Dikte Jejunosonde: ch

Dwarsstukje externe fixatie op: cm

Bestelnummer paars koppelstukje:

Bestelnummer tussenstuk:

Afbeelding: Frisius MC Leeuwarden

